

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA ELIMU, SAYANSI NA TEKNOLOJIA

**MKAKATI WA UTEKELEZAJI WA SERA YA
ELIMU NA MAFUNZO YA MWAKA 2014
TOLEO LA 2023**

2023-2032

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA ELIMU, SAYANSI NA TEKNOLOJIA**

**MKAKATI WA UTEKELEZAJI WA SERA YA ELIMU
NA MAFUNZO YA MWAKA - 2014
TOLEO LA MWAKA 2023
KWA KIPINDI CHA MWAKA 2023 – 2032**

Novemba, 2023

YALIYOMO

YALIYOMO	2
VIFUPISHO	4
MKAKATI WA UTEKELEZAJI WA SERA YA ELIMU NA MAFUNZO YA MWAKA 2014, TOLEO LA 2023 KWA KIPINDI CHA MWAKA 2023 – 2032	5
1.0 Utangulizi	5
1.1 Hali Ilivyo	6
1.2 Upungufu wa Sera katika Utekelezaji Wake	7
1.3 Changamoto za utoaji wa elimu na mafunzo	7
2 Dira	8
3 Dhima	8
4 Lengo Kuu	8
5 Malengo Mahsusi	8
6 Mikakati ya Utekelezaji	9
6.0 Mfumo, Miundo na Taratibu Nyumbufu	9
6.1 Fursa Mbalimbali za Elimu na Mafunzo Nchini	9
6.2 Elimu na Mafunzo yenye Viwango vya Ubora Unaotambulika Kitaifa, Kikanda na Kimataifa	9
6.3 Kuwa na Rasilimaliwatu ya Kutosha na yenye Umahiri na Weledi Stahiki Kuendana na Vipaumbele vya Taifa	10
6.4 Usimamizi na Uendeshaji Madhubuti wa Elimu na Mafunzo	10
6.5 Mfumo Endelevu wa Ugharimiaji wa Elimu na Mafunzo	11
6.6 Mfumo wa Elimu na Mafunzo Unaozingatia Masuala Mtambuka	11
7 Shabaha	11
7.1 Mfumo, miundo na taratibu nyumbufu	11
7.2 Fursa Mbalimbali za Elimu na Mafunzo Nchini	12
7.3 Elimu na Mafunzo yenye Viwango vya Ubora Unaotambulika Kitaifa, Kikanda na Kimataifa	13

7.4 Kuwa na Rasilimaliwatu ya Kutosha na Yenye Umahiri na Weledi Stahiki Kuendana na Vipaumbele vya Taifa	15
7.5 Usimamizi na Uendeshaji Madhubuti wa Elimu na Mafunzo	16
7.6 Mfumo Endelevu wa Ugharimiaji wa Elimu na Mafunzo	17
7.7 Mfumo wa Elimu na Mafunzo Unaozingatia Masuala Mtambuka	18
8 Mahitaji ya Rasilimali	18
9 Muda wa Utekelezaji	19
10 Mgawanyo wa Majukumu na Wajibu wa Wadau	19
10.1 Wizara yenye Dhamana ya Elimu	19
10.2 Wizara yenye Dhamana ya Tawala za Mikoa za Serikali za Mitaa	19
10.3 Wizara yenye Dhamana ya Fedha	19
10.4 Wizara yenye Dhamana ya Teknolojia ya Habari	20
10.5 Wizara yenye Dhamana ya Ardhi	20
10.6 Wizara yenye Dhamana ya Afya	20
10.7 Wizara yenye Dhamana ya Utamaduni	20
10.8 Wizara yenye Dhamana ya Michezo	20
10.9 Wizara yenye Dhamana ya Utumishi wa Umma	20
10.10 Ofisi yenye Dhamana ya Uandishi wa Sheria	20
10.11 Wizara yenye Dhamana ya Ushirikiano wa Kikanda na Kimataifa	20
10.12 Wizara yenye Dhamana ya Mendeleo ya Mtoto	21
10.13 Wadau wa Maendeleo	21
10.14 Sekta Binafsi	21
10.15 Taasisi za Elimu na Mafunzo	21
11 Bangokitita la Mkakati wa Utekelezaji wa Sera	22
12 Ufuatiliaji na Tathmini	40
12.1 Mkakati wa Ufuatiliaji na Tathmini ya Utekelezaji wa Sera	40
12.2 Maeneo na Vipengele Muhimu	41

VIFUPISHO

AZAKI	Asasi za Kiraia
HESLB	Higher Education Students' Loans Board
KE	Kamishna wa Elimu
KM	Katibu Mkuu
KMte	Katibu Mtendaji
MEF	Mkurugenzi Elimu ya Ufundi
MEJ	Mkurugenzi Elimu ya Juu
MKUKUTA	Mpango wa Maendeleo ya Elimu ya Msingi
MMEJU	Mpango wa Maendeleo ya Elimu ya Juu
MMES	Mpango wa Maendeleo ya Elimu ya Sekondari
NBS	National Bureau of Statistics
ORU	Ofisi ya Rais Menejimenti ya Utumishi wa Umma
TACAIDS	Tanzania Commission for AIDS
TCU	Tanzania Commission for Universities
TDMS	Teachers Development and Management Strategy
TEA	Tanzania Education Authority
TEHAMA	Teknolojia ya Habari na Mawasiliano
TRA	Tanzania Revenue Authority
VETA	Vocational Education and Training Authority
WEMU	Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Ufundi
WKA	Wizara ya Kazi na Ajira
WVB	Wizara ya Viwanda na Biashara

MKAKATI WA UTEKELEZAJI WA SERA YA ELIMU NA MAFUNZO YA MWAKA 2014, TOLEO LA 2023 KWA KIPINDI CHA MWAKA 2023 – 2032

1.0 Utangulizi

Sera ya Elimu na Mafunzo ya mwaka 2014, Toleo la 2023 imeandaliwa kwa madhumuni ya kuwa na wananchi walioelimika, na wenye maarifa na ujuzi ili kuwezesha kuchangia kwa haraka katika maendeleo ya Taifa na kuhimili ushindani. Sera hii imeandaliwa kwa kuzingatia Dira ya Taifa ya Maendeleo ya mwaka 2025 ambayo imejielekeza kujenga jamii iliyoelimika na yenye kupenda kujielimisha. Vilevile, imezingatia Mpango wa Taifa wa Maendeleo wa Muda Mrefu (2011/12 - 2025/26) ambao umelenga kuboresha maisha ya wananchi.

Mkakati wa Utekelezaji wa Sera ya Elimu na Mafunzo umeandaliwa kwa lengo la kutafsiri matamko ya Sera na kuwezesha utekelezaji wake. Aidha, Mkakati unaainisha malengo ya Sera, mikakati ya utekelezaji wa malengo hayo, shabaha, viashiria, rasilimali na mgawanyo wa majukumu. Mkakati huu utawezesha kuandaliwa kwa programu ya utekelezaji, itakayowawezesha wadau mbalimbali kutoka sekta za umma na binafsi kutekeleza Sera ya Elimu na Mafunzo ya mwaka 2014 Toleo la 2023. Vilevile, mkakati unaongoza asasi na taasisi za elimu na mafunzo nchini kuandaa mipango na programu za utekelezaji wa ajenda ya maendeleo ya elimu kwa muda mrefu, wa kati na mfupi. Mkakati utatekelezwa kwa kipindi cha miaka kumi kuanzia mwaka 2023 hadi 2032.

Mambo muhimu yanayotarajiwa kutekelezwa ni pamoja na kuhisha Sheria, Kanuni, Taratibu na Miongozo ya uendeshaji wa elimu na mafunzo na kuhisha miundo na mitaala ya elimu na mafunzo katika ngazi zote. Masuala mengine ni kuimarisha mifumo ya utawala, usimamizi, ithibati na uthibiti wa ubora wa elimu na mafunzo; kuinua ubora wa miundombinu ya elimu na mafunzo; kupanua wigo wa ugharimiaji wa elimu na mafunzo katika ngazi zote; kuongeza fursa za elimu na mafunzo na kuondoa vikwazo vinavyosababisha wanafunzi kutohitimu katika ngazi mbalimbali; na kutoa elimu kwa umma kuhusu Sera ya Elimu na Mafunzo. Aidha, matumizi ya Lugha ya Kiswahili, Kiingereza, Lugha ya Alama ya Tanzania, Lugha ya Mguso na Breli pamoja na lugha nyingine za kigeni katika elimu na mafunzo yataimarishwa.

Matokeo chanya yanayotarajiwa kupatikana baada ya mkakati kutekelezwa ni pamoja na: kuwa na wastani wa asilimia 12 ya Watanzania wenye ujuzi wa juu; asilimia 33

wenye ujuzi wa kati na asilimia 55 wenye ujuzi wa chini. Vilevile, kuwa na asilimia 94 ya vijana kati ya umri wa miaka 15 na 24 wenye kujua kusoma, kuandika na kuhesabu. Aidha, asilimia 95 ya wanafunzi wa rika lengwa kuhitimu Elimu ya lazima ya hadi kidato cha Nne; kuimarisha uwiano kati ya mwalimu kwa wanafunzi kufikia 1:45 kwa Elimu ya msingi, kuimarisha upatikanaji wa walimu kwa elimu ya sekondari kwa kuzingatia masomo ya kila ngazi na kuongeza udahili wa wanafunzi katika elimu ya juu na kuimarisha upatikanaji wa wahadhiri mahiri.

1.1 Hali Ilivyo

Katika kutekeleza malengo yaliyowekwa katika Dira ya Maendeleo ya Taifa 2025, elimu ni nyenzo muhimu katika utekelezaji wa nguzo muhimu za dira. Elimu katika Dira inatazamwa si tu kama nyenzo muhimu ya kufikia malengo ya Dira, bali elimu yenyewe ni sehemu ya malengo mahsusi ya Dira. Dira ya Maendeleo ya Taifa inalenga, pamoja na mambo mengine, kuiwezesha Tanzania kufikia uchumi wa kati shindani. Ili kufanikisha azma hiyo, limewekwa lengo mahsusi la kuhakikisha kuwa ifikapo mwaka 2025, Tanzania inakuwa na jamii iliyoelimika na inayopenda kujielimisha zaidi.

Katika kutambua umuhimu wa elimu ili kufikia malengo yaliyomo katika Dira ya Maendeleo ya Taifa ya mwaka 2025, Sekta ya Elimu imekuwa ikipewa kipaumbele. Kwa mfano, katika Bajeti ya Taifa ya mwaka 2019/20, ilitengewa asilimia 17.9, mwaka 2020/21 ilitengewa asilimia 18.0 na mwaka 2021/22 ilitengewa asilimia 18.9, ikiwa ni kati ya sekta zinazotengewa bajeti kubwa. Katika kufanikisha malengo ya elimu, Serikali imekuwa ikitekeleza Sera, mipango, miongozo na mikakati mbalimbali ikiwa ni pamoja na: Sera ya Elimu ya Msingi na Sekondari bila Ada; Mpango wa Maendeleo ya Sekta ya Elimu (ESDP), Mikakati wa Elimu Jumuishi; na Miongozo wa Kurudisha Shule Wanafunzi walioacha masomo kwa sababu mbalimbali.

Mafanikio mbalimbali yamepatikana katika utekelezaji wa mipango hiyo. Mafanikio hayo ni pamoja na: kuongezeka kwa uandikishaji katika Elimu ya Awali kutoka 1,069,823 mwaka 2015 hadi 1,543,843 mwaka 2022; Elimu ya Msingi kutoka 8,298,282 mwaka 2015 hadi 11,420,973 mwaka 2022, Elimu ya Sekondari ya Chini kutoka 1,675,593 mwaka 2016 hadi 2,645,115 mwaka 2022; Sekondari ya Juu kutoka 131,362 mwaka 2016 hadi 178,473 mwaka 2022; Mafunzo ya Ufundi Stadi kutoka 119,184 mwaka 2017/18 hadi 380,748 mwaka 2021; Elimu ya Ufundi kutoka 128,940 mwaka 2017/18 hadi 179,518 mwaka 2021/22; Vyuho Vikuu kutoka 225,330 mwaka 2015/16 hadi 240,523 mwaka 2022/23. Kuimarika kwa huduma mbalimbali katika taasisi za elimu na mafunzo ambapo hadi mwaka 2022 idadi ya shule zilizounganishwa katika umeme wa gridi ya Taifa ni shule za msingi 10,793 kati ya 19,261 na 4,276 kati ya shule 5,540 za sekondari. Pia, huduma za ushauri na unasihi zimeimarika ambapo kila taasisi ya elimu na mafunzo ina idara au kitengo cha

huduma za ushauri nasaha kuwahudumia wanafunzi na wafanyakazi. Mafanikio mengine ni pamoja na kuongezeka kwa ushiriki wa sekta binafsi katika kutoa elimu na mafunzo nchini hivyo kuchangia uandikishaji wa rika lengwa katika elimu ya msingi kutoka asilimia 85.8 na asilimia 33.4 mwaka 2016 kufikia asilimia 87 mwaka 2022 na sekondari (Kidato cha 1-4) asilimia 38.3 mwaka 2022 mtawalia; kuimarika kwa usimamizi wa utumishi wa walimu; kuongezeka kwa wanufaika wa mikopo ya wanafunzi wa Elimu ya Juu kutoka wanafunzi 53,802 mwaka 2015/16 hadi 202,877 na kuanzishwa kwa SAMIA *Scholarship* mwaka 2022/23 ambapo wanafunzi 636 wamenufaika; na kuongeza ubora wa mazingira ya kufundishia na kujifunzia katika taasisi za elimu na mafunzo kwa ngazi zote.

1.2 Upungufu wa Sera katika Utekelezaji Wake

Sera ya Elimu na Mafunzo 2014 ina upungufu katika baadhi ya maeneo ambapo Sera haikuweza kutoa ufafanuzi wa kutosha hivyo kutoa mwanya wa tafsiri tofauti katika baadhi ya maeneo ya msingi kama vile; muundo wa elimu; ujuzi uliokusudiwa na lugha ya kufundishia, umri wa kuanza elimu ya awali na elimu ya msingi kutokuwa mahsus. Pia, baadhi ya maeneo ya Sera hayakutekelezwa kama: mfumo wa elimu ya lazima wa miaka kumi; kutokuwepo kwa Sheria ya elimumsingi na sekondari; kukosekana kwa utaratibu wa kuwezesha maendeleo ya wanafunzi wenye vipaji, vipawa na kasi tofauti na mahitaji maalum; na kukosekana kwa utaratibu na utambuzi wa maarifa, ujuzi na stadi zilizopatikana nje ya mfumo wa shule. Aidha, Sera pia haikuzingatia baadhi ya maeneo yakiwemo elimu ya ualimu, elimu ya juu, utafiti katika elimu na ushirikishwaji wa jamii katika utoaji wa elimu na mafunzo; malengo ya jumla ya Elimu na kwa kila ngazi ya elimu na mafunzo. Upungufu huo umeweka msukumo wa kuandaa toleo jipya la Sera ya Elimu na Mafunzo ya mwaka 2014, Toleo la 2023 linalorekebisha upungufu uliobainishwa.

1.3 Changamoto za utoaji wa elimu na mafunzo

Jukumu kuu la sekta ya elimu ni kuzalisha nguvukazi ya kutosha na yenye umahiri na weledi stahiki katika ngazi mbalimbali na katika uwiano stahiki kwa maendeleo ya Taifa. Katika jitihada za kutekeleza jukumu hilo, sekta inakabiliwa na changamoto mbalimbali, zikiwemo: mfumo wa elimu kujikita zaidi kwenye elimu ya jumla na kukosa fursa anuai za elimu na mafunzo kwa kuzingatia mahitaji, njia mbalimbali za ujifunzaji kulingana na mazingira; mitaala katika ngazi mbalimbali za elimu na mafunzo kutokidhi mahitaji ya mabadiliko ya kiuchumi, kijamii, kisayansi na kiteknolojia; mfumo usio fanisi wa uthibiti na ithibati ya elimu na mafunzo katika ngazi zote; upungufu wa nguvukazi ya kutosha yenye maarifa, stadi na ujuzi unaohitajika kwa ajili ya sekta mbalimbali; mfumo usio fanisi wa

usimamizi na uendeshaji wa elimu na mafunzo; mfumo usio wa uhakika na endelevu wa ugharimiaji wa elimu na mafunzo wenye vyanzo anuai na endelevu; na kutozingatiwa kwa masuala yanayoibuka ambayo yanaathiri utoaji wa elimu na mafunzo.

2 Dira

Kuwa na Mtanzania aliyeelimika, mwenye maarifa, stadi na mtazamo chanya utakaomwezesha kuchangia katika kuleta maendeleo endelevu ya Taifa.

3 Dhima

Kuinua ubora wa elimu na mafunzo kwa kuweka mifumo na taratibu zitakazoweza kupata idadi kubwa ya Watanzania walioelimika, wenye stadi na wanaopenda kujielimisha zaidi ili waweze kuchangia katika kufikia malengo ya maendeleo ya Taifa.

4 Lengo Kuu

Kuwa na mfumo wa elimu na mafunzo wenye kumuandaa Mtanzania mwenye maarifa, stadi na mtazamo chanya utakaomwezesha kuchangia katika kuleta maendeleo endelevu ya Taifa.

5 Malengo Mahsusi

Malengo mahsusi ya Sera ni kuwa na:

- (i) Mfumo, muundo na taratibu nyumbufu kumwezesha kila Mtanzania kujiendeleza kwa njia mbalimbali kitaaluma na kitaalamu;
- (ii) Fursa mbalimbali za elimu na mafunzo nchini;
- (iii) Elimu na mafunzo yenye viwango vya ubora unaotambulika kitaifa, kikanda na kimataifa;
- (iv) Rasilimaliwatu ya kutosha na yenye umahiri na weledi stahiki kuendana na vipaumbele vya Taifa;
- (v) Usimamizi na uendeshaji madhubuti wa elimu na mafunzo nchini;
- (vi) Mfumo endelevu wa ugharimiaji wa elimu na mafunzo nchini; na
- (vii) Mfumo wa elimu na mafunzo unaozingatia masuala mtambuka.

6 Mikakati ya Utekelezaji

Sera ya Elimu na Mafunzo 2014, Toleo la 2023 itatekelezwa kupitia mikakati mbalimbali ambayo imeainishwa kuendana na malengo mahsusi ya Sera kama ifuatavyo:

6.0 Mfumo, Miundo na Taratibu Nyumbufu

- (i) Kuimarisha mfumo wa elimu na mafunzo ili utoe fursa anuai za kumwezesha mhitimu kupata ujuzi, maarifa na stadi kwa ajili ya ulimwengu wa kazi kulingana na uwezo, matakwa na malengo yake.
- (ii) Kuimarisha utoaji wa elimu ya lazima kwa muda wa miaka kumi.
- (iii) Kuimarisha mifumo ya mitaala, upimaji na tathmini na tuzo kwa ngazi zote za elimu na mafunzo.

6.1 Fursa Mbalimbali za Elimu na Mafunzo Nchini

- (i) Kuimarisha ushiriki wa makundi mbalimbali ya kijamii katika kupata elimu na mafunzo katika ngazi zote.
- (ii) Kuimarisha utaratibu wa utambuzi wa vipaji na vipawa katika ngazi mbalimbali na kuviendeleza.
- (iii) Kuimarisha matumizi ya teknolojia katika utoaji wa elimu na mafunzo katika ngazi zote za elimu.
- (iv) Kuimarisha utaratibu wa utambuzi wa ujuzi na maarifa yaliyopatikana nje ya mfumo rasmi wa elimu na mafunzo.
- (v) Kuongeza fursa za upatikanaji wa elimu ya watu wazima na ujifunzaji endelevu.

6.2 Elimu na Mafunzo yenye Viwango vya Ubora Unaotambulika Kitaifa, Kikanda na Kimataifa

- (i) Kuimarisha usimamizi, ithibati na uthibiti wa ubora wa elimu na mafunzo katika ngazi zote.

- (ii) Kuimarisha mitaala ya elimu na mafunzo katika ngazi zote ili ikidhi mahitaji ya ulimwengu wa kazi katika kuleta maendeleo ya Taifa.
- (iii) Kuimarisha utoaji wa elimu ya ualimu ili kuandaa walimu kutekeleza kwa ufanisi mitaala ya ujenzi wa umahiri na kukuza stadi za karne ya 21.
- (iv) Kuimarisha uandaaji na usambazaji wa nyenzo, vifaa na zana za kufundishia na kujifunzia.
- (v) Kuimarisha miundombinu na upatikanaji wa samani bora, toshelevu na rafiki katika taasisi za elimu na mafunzo.
- (vi) Kuimarisha mazingira ya kufundishia na kujifunzia katika elimu na mafunzo.
- (vii) Kuimarisha ufundishaji na ujifunzaji wa lugha mbalimbali katika ngazi zote za elimu na mafunzo.
- (viii) Kuimarisha umahiri wa lugha ya Kiswahili na Kiingereza katika kufundishia ngazi zote za elimu na mafunzo.

6.3 Kuwa na Rasilimaliwatu ya Kutosha na yenye Umahiri na Weledi Stahiki Kuendana na Vipaumbele vya Taifa

- (i) Kuimarisha upatikanaji wa rasilimaliwatu kwa ajili ya sekta ya elimu kulingana na vipaumbele vya Taifa.
- (ii) Kuimarisha usimamizi wa usajili, viwango na maadili katika taaluma ya ualimu kwa sekta ya umma na binafsi.
- (iii) Kuimarisha upatikanaji wa rasilimaliwatu kwa ajili ya sekta nyingine kulingana na vipaumbele vya Taifa.

6.4 Usimamizi na Uendeshaji Madhubuti wa Elimu na Mafunzo

- (i) Kuimarisha uongozi, usimamizi na uendeshaji ili uwe fanisi katika sekta ya elimu.
- (ii) Kuimarisha ushirikiano katika masuala ya elimu na mafunzo baina ya Tanzania Bara na Zanzibar.

- (iii) Kuimarisha mifumo ya ukusanyaji, utunzaji na usambazaji wa takwimu za elimu na mafunzo nchini.
- (iv) Kuimarisha ushirikiano wa kikanda na kimataifa katika ya elimu na mafunzo.
- (v) Kuimarisha upatikanaji, urasimishaji na matumizi fanisi ya ardhi kwa ajili ya utoaji wa elimu na mafunzo.

6.5 Mfumo Endelevu wa Ugharimiaji wa Elimu na Mafunzo

- (i) Kuimarisha mfumo wa ugharimiaji wa elimu na mafunzo katika ngazi zote.
- (ii) Kuimarisha ushirikishwaji wa wadau mbalimbali katika ugharimiaji wa elimu na mafunzo.

6.6 Mfumo wa Elimu na Mafunzo Unaozingatia Masuala Mtambuka

- (i) Kuimarisha masuala mtambuka katika utoaji wa elimu na mafunzo.
- (ii) Kuimarisha uwezo wa taasisi za elimu na mafunzo katika kukabiliana na dharura zinazoathiri utoaji wa elimu na mafunzo.
- (iii) Kuimarisha uwezo wa taasisi za elimu na mafunzo kufanya utafiti na kuchapisha matokeo kwenye majarida yenye hadhi ya kimataifa.

7 Shabaha

Sera ya Elimu na Mafunzo 2014, Toleo la 2023 itatekelezwa kulenga shabaha mbalimbali ambazo zimeainishwa kuendana na malengo mahsusi ya Sera kama ifuatavyo:

7.1 Mfumo, miundo na taratibu nyumbufu

- (i) Mikondo ya elimu ya amali na elimu ya jumla kuanzishwa ifikapo Januari, 2028;
- (ii) Njia huria na masafa na changamani kutumika katika utoaji wa elimu na mafunzo katika shule na Vyuo ifikapo Juni, 2025;

- (iii) Utaratibu wa kutambua sifa zinazopatikana nje ya mfumo rasmi na mikondo tofauti kulingana na mfumo wa Taifa wa Tuzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025;
- (iv) Elimu ya lazima ya miaka kumi kuidhinishwa ifikapo Desemba, 2023;
- (v) Miongozo ya utoaji wa elimu na mafunzo ya lazima kuhuishwa ifikapo Juni, 2024;
- (vi) Elimu kwa umma kuhusu Sera ya Elimu na Mafunzo 2014, Toleo la 2023 na Mkakati wa Utekelezaji wa Sera kutolewa ifikapo Juni, 2028;
- (vii) Mfumo wa Taifa wa Mitaala kuhuishwa ifikapo Juni, 2025;
- (viii) Mfumo wa Taifa wa upimaji na tathmini kuhuishwa ifikapo Juni, 2025; na
- (ix) Mfumo wa Taifa wa Sifa Linganifu na Tuzo kuhuishwa ifikapo Juni, 2025.

7.2 Fursa Mbalimbali za Elimu na Mafunzo Nchini

- (i) Miundombinu toshelevu kwa utoaji wa elimu ya lazima kuandaliwa ifikapo Juni, 2032;
- (ii) Miundombinu toshelevu kwa utoaji wa elimu ya amali kwa sekondari ngazi ya chini kuandaliwa ifikapo Juni, 2032;
- (iii) Mwongozo wa utoaji elimu jumuishi kuhuishwa ifikapo Juni, 2025;
- (iv) Kuweka mazingira wezeshi kwa wasichana kujiunga na elimu ya amali na elimu ya juu hususani masomo ya sayansi, teknolojia na Hisabati ifikapo Juni, 2025;
- (v) Kuongeza idadi ya wanafunzi wanaojiunga kidato cha kwanza kutoka elimu ya msingi kufikia asilimia 100 ifikapo Juni, 2025;
- (vi) Kuhuisha programu za elimu na mafunzo kwa walioikosa ifikapo Juni, 2025;
- (vii) Mwongozo wa kubaini na kuendeleza vipaji na vipawa katika ngazi mbalimbali za elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025;
- (viii) Kubaini taasisi mahsusi kwa ajili ya kuendeleza wanafunzi wenye vipawa na vipaji katika ngazi mbalimbali za elimu na mafunzo ifikapo Juni, 2026;

- (ix) Miundombinu muhimu ya teknolojia katika utoaji wa elimu na mafunzo katika ngazi zote kuandaliwa ifikapo Juni, 2032;
- (x) Vifaa vya TEHAMA kusambazwa katika shule za msingi, sekondari na vyuo ifikapo Juni, 2032;
- (xi) Mfumo wa ushirikiano baina ya Serikali na wadau wa elimu katika uwekezaji katika teknolojia kwa ajili ya utoaji wa elimu na mafunzo katika ngazi zote kuandaliwa na kutumika ifikapo Juni 2025;
- (xii) Mwongozo wa utambuzi wa ujuzi na maarifa yaliyopatikana nje ya mfumo rasmi wa elimu na mafunzo kuhuishwa ifikapo Juni, 2024;
- (xiii) Programu za utambuzi na uendelezaji wa ujuzi na maarifa yaliyopatikana nje ya mfumo rasmi wa elimu na mafunzo kuanzishwa ifikapo Juni, 2025;
- (xiv) Programu mbalimbali za elimu ya watu wazima na kisomo chenye manufaa kuhuishwa ifikapo Juni, 2025; na
- (xv) Programu mbalimbali za elimu isiyo na ukomo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025.

7.3 Elimu na Mafunzo yenye Viwango vya Ubona Unaotambulika Kitaifa, Kikanda na Kimataifa

- (i) Mwongozo wa usimamizi, ithibati na uthibiti wa ubora wa elimu katika ngazi zote kuhuishwa ifikapo Juni, 2024;
- (ii) Usimamizi, ithibati na uthibiti wa ubora wa elimu kushirikisha wadau ifikapo Juni 2025;
- (iii) Elimu ya amali kujumuishwa katika mitaala ya elimu na mafunzo katika ngazi zote ifikapo Juni, 2024;
- (iv) Programu za Elimu ya amali baada ya ngazi ya tatu (NVA 3) kuanzishwa ifikapo Juni, 2025;
- (v) Stadi za karne ya 21 kujumuishwa katika mitaala ya ngazi zote ifikapo Juni, 2024;

- (vi) Vigezo vya ulinganifu baina ya programu zinazofanana katika taasisi mbalimbali kuhuishwa ili kujumuisha mahiri za ulimwengu wa kazi ifikapo Juni, 2025;
- (vii) Mitaala ya Sayansi, Hisabati na Teknolojia kuhuishwa ifikapo Juni, 2025;
- (viii) Utaratibu wa utoaji wa mafunzo kwa nadharia na vitendo kwa kushirikiana na viwanda, mashamba na taasisi za huduma kuanzishwa ifikapo Juni, 2026;
- (ix) Mfumo wa upimaji na tathmini ya mitaala kwa kuzingatia mahiri zinazohitajika kwa kila ngazi kuhuishwa ifikapo Juni, 2025;
- (x) Mitaala ya elimu na mafunzo katika ngazi zote kujumuisha stadi za kujenga uzalendo, amani na maadili ifikapo Juni 2024;
- (xi) Elimu ya ualimu wa mafunzo ya amali kujumuishwa katika mitaala ya elimu ya ualimu ifikapo Juni, 2024;
- (xii) Mbinu za ufundishaji wa Stadi za karne ya 21 kujumuishwa katika mitaala ya elimu ya ualimu ifikapo Juni, 2024;
- (xiii) Vigezo vya kujiunga na elimu ya ualimu kwa ngazi mbalimbali kuhuishwa ifikapo Juni, 2025;
- (xiv) Programu za mafunzo kwa walimu tarajali chini ya uangalizi (internship) kuandaliwa na kutekelezwa ifikapo Juni, 2026;
- (xv) Umahiri wa masuala ya ushauri na unasihi kujumuishwa katika programu za elimu ya ualimu katika ngazi zote ifikapo Juni, 2024;
- (xvi) Mfumo wa uandaaji na usambazaji wa nyenzo, vifaa na zana za kufundishia na kujifunzia kuhuishwa ifikapo Juni, 2025;
- (xvii) Nyenzo, vifaa na zana za kufundishia na kujifunzia kuandaliwa kulingana na mahitaji ifikapo Juni, 2032;
- (xviii) Nyenzo, vifaa na zana za kufundishia na kujifunzia kusambazwa kulingana na mahitaji ifikapo Juni, 2032;
- (xix) Huduma za maktaba na njia mbadala za upatikanaji wa maarifa katika jamii, na taasisi za elimu na mafunzo kuimarishwa ifikapo Juni, 2027;

- (xx) Utaratibu wa ushirikiano baina ya Serikali na wadau wa ndani na nje na mashirika ya kimataifa katika kubadilishana uzoefu na teknolojia ya huduma za maktaba kuandaliwa ifikapo Juni, 2026;
- (xxi) Utaratibu wa matumizi na utunzaji wa miundombinu ya elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025;
- (xxii) Wadau kushirikishwa katika upatikanaji wa miundombinu na samani ifikapo Juni, 2025;
- (xxiii) Mwongozo wa Taifa wa dawati la ulinzi na usalama wa mtoto ndani na nje ya shule kuhuishwa ifikapo Juni, 2024;
- (xxiv) Mwongozo wa chakula na lishe katika ngazi za elimu na mafunzo kuhuishwa ifikapo Juni, 2024;
- (xxv) Mwongozo wa malezi, ushauri na unasihi na ulinzi wa mwanafunzi wa shule na vyuo kuhuishwa ifikapo Julai, 2024;
- (xxvi) Mwongozo wa ufundishaji na ujifunzaji wa lugha kwa ngazi mbalimbali kuandaliwa ifikapo Juni, 2025;
- (xxvii) Vifaa na maabara za lugha katika taasisi za elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025;
- (xxviii) Programu za kuendeleza Lugha ya Alama ya Tanzania, Lugha ya Alama Mguso na Breli kuandaliwa ifikapo Juni, 2026;
- (xxix) Mwongozo wa Matumizi ya Lugha ya Kiswahili na Kiingereza katika kufundishia na kujifunzia katika ngazi zote za elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Desemba, 2024; na
- (xxx) Programu za kujenga umahiri wa Lugha ya Kiswahili na Kiingereza kuandaliwa ifikapo Juni, 2025.

7.4 Kuwa na Rasilimaliwatu ya Kutosha na Yenye Umahiri na Weledi Stahiki Kuendana na Vipaumbele vya Taifa

- (i) Mahitaji ya walimu, wakufunzi na wanataaluma kubainishwa ifikapo Juni, 2024;

- (ii) Mwongozo wa upatikanaji wa walimu, wakufunzi na wanataaluma tarajali kuandaliwa ifikapo Juni, 2026;
- (iii) Walimu, wakufunzi na wanataaluma mahiri kuandaliwa kulingana na mahitaji ifikapo Juni, 2032;
- (iv) Mwongozo wa kitaifa wa mgawanyo wa walimu, wakufunzi na wanataaluma kuandaliwa ifikapo Juni, 2025;
- (v) Mwongozo wa kuwabakiza kazini walimu, wakufunzi na wanataaluma kuandaliwa ifikapo Juni, 2026;
- (vi) Mahitaji ya ajira kwa ajili ya sekta ya elimu kubainishwa ifikapo Juni, 2032;
- (vii) Utaratibu wa ajira za wanataaluma wabobezi kutoka nje ya nchi kuhuishwa ifikapo Juni, 2026;
- (viii) Usajili na viwango vya taaluma ya ualimu katika sekta ya umma na binafsi kusimamiwa na chombo kimoja chini ya wizara yenye dhamana ya elimu ifikapo Juni, 2026;
- (ix) Programu za mafunzo kazini kwa walimu, wakufunzi na wanataaluma kuhuishwa ifikapo Juni, 2026;
- (x) Mfumo na taratibu za usimamizi, ithibati na uthibiti wa ubora wa elimu ya ualimu kuhuishwa ifikapo Juni 2025;
- (xi) Tathmini ya mahitaji halisi ya ujuzi kwa ajili ya sekta nyingine kufanyika ifikapo Juni, 2025;
- (xii) Rasilimaliwatu kulingana na mahitaji ya Taifa kuandaliwa ifikapo 2032; na
- (xiii) Mwongozo wa kitaifa wa utambuzi wa ujuzi kuandaliwa ifikapo Juni, 2026.

7.5 Usimamizi na Uendeshaji Madhubuti wa Elimu na Mafunzo

- (i) Mwongozo wa kuwapata viongozi katika sekta ya elimu kuhuishwa ifikapo Juni, 2025;
- (ii) Mfumo wa sheria za elimu na mafunzo kuhuishwa ifikapo Juni, 2024;

- (iii) Majukumu ya vyombo mbalimbali vya uongozi na usimamizi wa elimu na mafunzo kuhuishwa ifikapo Juni, 2026;
- (iv) Matokeo na matumizi ya tafiti zinazofanyika katika sekta ya elimu kuzingatwa katika maamuzi ifikapo Juni, 2026;
- (v) Mwongozo wa kuendeleza ushirikiano katika elimu baina ya Tanzania Bara na Zanzibar kuhuishwa ifikapo Juni, 2025;
- (vi) Hati za makubaliano katika elimu na mafunzo baina ya Tanzania Bara na Zanzibar kuhuishwa ifikapo Juni, 2025;
- (vii) Mfumo unganifu wa ukusanyaji, utunzaji na usambazaji wa takwimu za elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025;
- (viii) Rasilimaliwatu yenye uwezo wa kukusanya, kuchakata, kuhakiki, na kuhifadhi takwimu za elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025;
- (ix) Utaratibu wa usimamizi wa mikataba ya ushirikiano wa kikanda na kimataifa katika elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025;
- (x) Mpango wa utekelezaji wa mikataba ya ushirikiano katika elimu na mafunzo kikanda na kimataifa kuandaliwa ifikapo Juni, 2025;
- (xi) Mipango ya upatikanaji na urasimishaji wa ardhi kwa ajili ya taasisi za elimu na mafunzo kuandaliwa na kutumika ifikapo Juni, 2025; na
- (xii) Mipango endelevu na fanisi ya matumizi ya ardhi kwa ajili ya taasisi za elimu na mafunzo kuandaliwa na kutumika ifikapo Juni, 2025.

7.6 Mfumo Endelevu wa Ugharimiaji wa Elimu na Mafunzo

- (i) Vyanzo anuai/mbadala na endelevu vya kugharimia elimu na mafunzo katika ngazi zote kubainishwa ifikapo Juni 2026;
- (ii) Miongozo ya mikopo, ada, ruzuku, michango, ufadhili wa masomo katika ngazi zote za elimu na mafunzo kuhuishwa ifikapo Desemba, 2024;
- (iii) Gharama halisi za kumsomesha mwanafunzi kwa kila ngazi ya elimu na mafunzo kwa kuzingatia mahitaji kukokotolewa ifikapo Juni, 2024; na

- (iv) Programu za ushirikishwaji wa wadau katika kugharimia elimu na mafunzo kuandaliwa na kutumika ifikapo Juni, 2024.

7.7 Mfumo wa Elimu na Mafunzo Unaozingatia Masuala Mtambuka

- (i) Maudhui ya mazingira, magonjwa yanayoambukiza na yasiyoambukiza kubainishwa na kuchopekwa katika mitaala ya elimu na mafunzo katika ngazi zote ifikapo Juni, 2024;
- (ii) Mwongozo wa shughuli za mtaala nje ya darasa katika ngazi zote kuhuishwa na kutumika ifikapo Juni, 2024;
- (iii) Mwongozo wa kukabiliana na dharura zinazoathiri utoaji wa elimu na mafunzo kuhuishwa na kutumika ifikapo Juni, 2024;
- (iv) Taasisi za elimu na mafunzo kuwezesha katika kukabiliana na majanga ifikapo Juni, 2025;
- (v) Mwongozo wa utafiti na uchapishaji wa matokeo katika ngazi mbalimbali za elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025;
- (vi) Programu za kuwezesha taasisi za elimu na mafunzo kufanya utafiti kulingana na vipaumbele vya taifa katika ngazi zote za elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025; na
- (vii) Jukwaa la elimu linalohusisha watafiti na wadau kuanzishwa na kuanza kufanya kazi ifikapo Juni, 2025.

8 Mahitaji ya Rasilimali

Mkakati wa utekelezaji wa Sera ya Elimu na Mafunzo 2014, Toleo la 2023, utatekelezwa kwa kipindi cha miaka 10, kuanzia mwaka 2024 hadi 2033. Utekelezaji wake unakadiriwa kugharimu jumla ya SH 18,435,452,428,864 kutoka bajeti kuu ya Serikali, Sekta binafsi, jamii, na Wadau wa Maendeleo. Makadirio ya kina yameoneshwa katika bangokitita la mkakati wa utekelezaji wa Sera.

Mafanikio ya utekelezaji wa Mkakati yatahusisha shughuli mbalimbali, muda na rasilimali ambazo ni adimu. Hivyo, vyanzo vipya na anuai vitabuniwa kwa ajili ugharimiaji wa Mkakati wa Utekelezaji wa Sera ambavyo vitaiwezesha Wizara yenye

dhamana ya elimu kutekeleza majukumu yake ipasavyo kwa kushirikiana na wadau wengine.

Kwa mantiki hiyo, Wizara yenye dhamana ya elimu itaandaa Mkakati wa Utafutaji wa Rasilimali kuendana na malengo, vipaumbele na matarajio ya utekelezaji wa Mkakati. Mkakati huu utasaidia kuongeza wigo wa upatikanaji endelevu wa rasilimali.

9 Muda wa Utekelezaji

Mkakati utatekelezwa kwa kipindi cha miaka 10 kuanzia mwaka 2023 hadi mwaka 2032. Mkakati utafanyiwa tathmini ya muda wa kati na mwaka wa mwisho wa utekelezaji.

10 Mgawanyo wa Majukumu na Wajibu wa Wadau

Ili kutekeleza mkakati huu, inatarajiwa kuwa wadau wakuu watashiriki kikamilifu katika utekelezaji wa malengo, mikakati na shabaha zilizoainishwa. Wadau wakuu wa utekelezaji wa mkakati huu na majukumu yao ni kama ifuatavyo:

10.1 Wizara yenye Dhamana ya Elimu

Wizara yenye dhamana ya elimu itakuwa na majukumu ya kuratibu utekelezaji wa mkakati ikiwa ni pamoja na ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa mkakati, mipango, na programu mbalimbali za uendelezaji wa Sera; mapitio ya sheria, kanuni, na miongozo iliyopo kwa muda wa kati na tamati; maandalizi ya miongozo mipya na elimu kwa umma.

10.2 Wizara yenye Dhamana ya Tawala za Mikoa za Serikali za Mitaa

Wizara yenye dhamana ya Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa itakuwa na jukumu la kuunganisha Serikali kuu na jamii katika utekelezaji wa mkakati huu katika ngazi za mkoa, halmashauri, kata, na shule/chuo.

10.3 Wizara yenye Dhamana ya Fedha

Wizara yenye dhamana ya fedha itakuwa na jukumu la kuwezesha upatikanaji wa rasilimalifedha kwa ajili ya ugharimiaji wa mkakati huu katika ngazi zote. Aidha, itahusika na utoaji wa sera za jumla za kiuchumi, miongozo na mipango ya fedha na takwimu.

10.4 Wizara yenye Dhamana ya Teknolojia ya Habari

Wizara yenye dhamana ya teknolojia ya habari itakuwa na jukumu la utekekezaji wa mkakati kwa kutoa miongozo ya teknolojia ya habari na mawasiliano (TEHAMA), uendelezaji wa mifumo ya TEHAMA na usalama wa mifumo ya TEHAMA.

10.5 Wizara yenye Dhamana ya Ardhi

Wizara yenye dhamana ya Ardhi itakuwa na jukumu la utekelezaji wa Mkakati kwa kutoa Miongozo ya maendeleo ya ardhi kwa shughuli za elimu na mafunzo; uthamini wa ardhi na hatimiliki za ardhi kwa maendeleo ya elimu na mafunzo nchini.

10.6 Wizara yenye Dhamana ya Afya

Wizara yenye dhamana ya Afya itakuwa na jukumu la ukaguzi wa huduma za afya na kutoa miongozo kuhusu kinga na tiba, chakula na lishe itakayozingatiwa na taasisi za elimu na mafunzo.

10.7 Wizara yenye Dhamana ya Utamaduni

Wizara yenye dhamana ya utamaduni itakuwa na jukumu la kutoa miongozo kuhusu uhamasishaji na uendelezaji wa utamaduni katika taasisi za elimu na mafunzo.

10.8 Wizara yenye Dhamana ya Michezo

Wizara yenye dhamana ya michezo itakuwa na jukumu la kutoa miongozo kuhusu uhamasishaji na uendelezaji wa michezo katika taasisi za elimu na mafunzo.

10.9 Wizara yenye Dhamana ya Utumishi wa Umma

Wizara yenye dhamana ya utumishi wa umma itakuwa na jukumu la kutoa miongozo kuhusu utawala wa utumishi wa umma, mikataba ya utendaji kazi, maslahi na mipango ya maendeleo ya rasilimali watu na maadili ya utumishi wa umma katika sekta ya elimu.

10.10 Ofisi yenye Dhamana ya Uandishi wa Sheria

Ofisi yenye dhamana ya uandishi wa sheria itakuwa na jukumu la kutekeleza mkakati kwa kuandika sheria mpya au/na kurekebisha sheria zilizopo ili kuwezesha utekelezaji wa Mkakati.

10.11 Wizara yenye Dhamana ya Ushirikiano wa Kikanda na Kimataifa

Wizara yenye dhamana ya ushirikiano wa kikanda na kimataifa itakuwa na jukumu la utekelezaji wa mkakati kwa kushirikiana na Wizara yenye dhamana ya elimu katika kuandaa, kuhuisha na kutekeleza mikataba na itifaki mbalimbali za kuwezesha

uimarishaji wa ushirikiano wa kikanda na kimataifa katika masuala ya elimu na mafunzo.

10.12 Wizara yenye Dhamana ya Mendeleo ya Mtoto

Wizara yenye dhamana ya maendeleo ya mtoto itakuwa na jukumu la kushirikiana na Wizara yenye dhamana ya elimu katika uwianishaji wa malezi na makuzi ya mtoto yatolewayo katika vituo vya kulelea watoto na elimu ya awali.

10.13 Wadau wa Maendeleo

Wadau wa Maendeleo watahusishwa katika kutafuta rasilimali za kuwezesha utekelezaji wa mkakati kwa ngazi mbalimbali za elimu na mafunzo.

10.14 Sekta Binafsi

Sekta Binafsi watakuwa na jukumu la kutekeleza mkakati kwa kushiriki katika ujenzi wa shule na Vyuo, kuchangia katika ujenzi wa miundombinu, uzalishaji wa nyenzo, zana na vifaa vya kufundishia na kujifunzia.

10.15 Taasisi za Elimu na Mafunzo

Taasisi za Elimu na Mafunzo ikiwemo shule na vyuo zitakuwa na jukumu la kutekeleza mkakati katika maeneo yao. Aidha, watashirikisha jamii katika kutekeleza shughuli mbalimbali katika maeneo yao kwa kuzingatia maelekezo ya Sera. Taasisi za elimu na mafunzo zitawajibika pia kutoa taarifa za utekelezaji wa mkakati katika maeneo yao kwa mamlaka husika.

11 Bangokitita la Mkakati wa Utekelezaji wa Sera

1. Mfumo, Miundo na Taratibu Nyumbufu		Shabaha	Viashiria	Rasilimali	Muda	Mhusika
Lengo		Mkakati				
A. Utekelezaji wa Sera ya Elimu katika maeneo yasiyokuwa na mabadiiliko						
Utekelezaji wa afua za Sekta ya elimu kwa kuzingatia tengeo la sasa				51,800,000,000.00.00	Julai 2024- Juni 2033	Sekta ya Elimu
B. Utekelezaji wa Sera ya Elimu katika maeneo yenye msukumo mpya						
3.1 Mfumo, na Taratibu Nyumbufu Kumwezesha Mtanзания Kujiendeleza kwa Njia Mbalimbali katika mikondo ya kitaaluma na kitaalamu	Kuimarisha mfumo wa elimu na mafunzo ili ufoe fursa anuai za kumwezesha mhitimu kupata ujuzi, maarifa na stadi kwa ajili ya ulimwengu wa kazi kulingana na uwezo matakwa na malengo yake.	Mikondo ya elimu ya amali na elimu ya jumla kuanzishwa ifikapo Januari, 2024	Idadi ya shule na mikondo iliyoanzishwa	219,720,000.00	Julai 2024- Juni 2028	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
	Njia huria na masafa na changamani kutumika katika utoaji wa elimu na mafunzo katika shule na Vyuo ifikapo Juni, 2025		Idadi ya shule na Vyuo vinavyotumia njia huria na masafa na changamani	261,500,000.00	Julai 2024- Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Wizara yenye dhamana ya Teknolojia, Sekta binafsi.
	Utaratibu wa kutambua sifa zinazopakikana nje ya mfumo rasmi na mikondo tofauti kulingana na mfumo wa Taifa wa Tuzo kuandaliwa ifikapo Juni,		Mwongozo wa utambuzi wa sifa	5,485,543,861.44	Julai 2024- Juni-2029	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi, na taasisi.

Kuimarisha utoaji wa elimu ya lazima kwa muda wa miaka kumi	2029 Elimu ya lazima ya miaka kumi kuidhinishwa ifikapo Desemba, 2023	Elimu ya lazima kuidhinishwa	234,600,000.00	Oktoba 2023-Desemba 2023	za elimu na mafunzo. Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
	Miongozo ya utoaji wa elimu na mafunzo ya lazima kuhuishwa ifikapo Juni, 2024	Idadi ya miongozo iliyohuishwa	48,000,000.00	Oktoba 2023-Juni 2024	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI.
	Elimu kwa umma kuhusu Sera ya Elimu na Mafunzo 2014, Toleo la 2023 na Mkakati wa Utekelezaji wa Sera ya Elimu kutolewa ifikapo Juni, 2028	Idadi ya programu za uelewa kwa umma kuhusu Sera ya Elimu na Mafunzo 2014, Toleo la 2023 na Mkakati wa Utekelezaji wa Sera	2,034,665,962.50	Julai 2024-Juni 2028	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
Kuimarisha mifumo ya mitaala, upimaji na tathmini na tuzo kwa ngazi zote za elimu na mafunzo.	Mfumo wa Taifa wa Mitaala kuhuishwa ifikapo Juni, 2025	Idadi ya mifumo ya mitaala iliyohuishwa	544,300,000.00	Julai 2024-Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, na Taasisi za elimu na mafunzo.
	Mfumo wa taifa wa upimaji na tathmini kuhuishwa ifikapo Juni, 2025	Idadi ya mifumo ya upimaji na tathmini iliyohuishwa	655,500,000.00	Julai 2024-Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, na Taasisi za elimu na mafunzo.
	Mfumo wa Taifa wa Sifa Linganifu na Tuzo kuhuishwa ifikapo Juni, 2027	Idadi ya mifumo ya sifa linganifu na tuzo iliyohuishwa.	1,528,500,000.00	Julai 2024-Juni 2027	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.

Jumla ya Lengo						
11,012,329,823.94						
2. Fursa Mbalimbali za Elimu na Mafunzo Lengo	Mkakati	Shabaha	Viashiria	Rasilimali	Muda	Mhusika
3.2 Kuwa na fursa mbalimbali za elimu na mafunzo nchini	Kuimarisha ushiriki wa makundi ya mbalimbali ya kijamii katika kupata elimu na mafunzo katika ngazi zote	Miundombinu kwa utoaji wa elimu ya lazima kuandaliwa ifikapo Juni, 2032	Kuimarika kwa uwiano wa darasa, matundu ya vyoo, maabara, maktaba, karakana kwa wanafunzi.	9,080,192,844,651.96	Oktoba 2023-Juni 2032	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya fedha, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Taasisi za elimu na mafunzo, Wadau wa Maendeleo, Sekta binafsi.
		Miundombinu kwa utoaji wa elimu ya amali kwa sekondari ngazi ya chini kuandaliwa ifikapo Juni, 2032	Kuimarika kwa uwiano wa maabara na karakana kwa wanafunzi	1,818,690,028,431.17	Oktoba 2023-Juni 2032	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya fedha, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Wadau wa Maendeleo, Sekta binafsi.
		Mwongozo wa utoaji elimu jumuisi kuhuishwa ifikapo Juni, 2025.	Mwongozo kuhuishwa	71,000,000.00	Julai 2024-Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Wadau wa Maendeleo, Sekta binafsi.
		Kuweka mazingira wezeshi kwa wasichana na wavulana kujiunga na elimu ya amali na elimu ya juu hususani masomo ya sayansi, teknolojia na	Idadi ya wasichana na wavulana katika elimu ya amali na elimu ya juu	0.00	Julai 2024-Juni 2032	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Wadau wa Maendeleo,

		Hisabati ifikapo Juni, 2032.	Asilimia ya wanafunzi wa elimu ya msingi wanaojuunga kidato cha kwanza	0.00	Julai 2024- Juni 2032	Sekta binafsi.
		Kuongeza idadi ya wanafunzi wanaojuunga kidato cha kwanza kutoka elimu ya msingi kufikia 100% ifikapo Juni, 2032.	Idadi ya wanafunzi wa elimu ya msingi wanaojuunga kidato cha kwanza	0.00	Julai 2024- Juni 2032	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
		Kuhusha programu za elimu na mafunzo kwa watoikosa ifikapo Juni, 2025.	Idadi ya programu zilizohuishwa	46,320,000.00	Julai 2024- Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
	Kuimarisha utaratibu wa utambuzi wa vipaji na vipawa katika ngazi mbalimbali na kuviendeleza	Mwongozo wa kubaini na kuendeleza vipaji na vipawa katika ngazi mbalimbali za elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025	Mwongozo wa utambuzi	157,800,000.00	Julai 2024- Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
		Kubaini taasisi mahsusi kwa ajili ya kuendeleza wanafunzi wenye vipawa na vipaji katika ngazi mbalimbali za elimu na mafunzo ifikapo Juni, 2026	Idadi ya taasisi zilizobainishwa	0.00	Julai 2024- Juni 2026	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
	Kuimarisha matumizi ya teknolojia katika utoaji wa elimu na mafunzo katika ngazi zote za elimu	Miundombinu muhimu ya teknolojia katika utoaji wa elimu na mafunzo katika ngazi zote kuandaliwa ifikapo Juni, 2032	Idadi ya shule za msingi, sekondari na vyo vyenye miundombinu muhimu ya TEHAMA	494,969,367,343.75	Julai 2024- Juni 2032	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya fedha, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Wizara yenye dhamana ya Teknolojia, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
		Vifaa vya TEHAMA kusambazwa katika shule za msingi, sekondari na vyo ifikapo Juni, 2032	Idadi ya shule za msingi, sekondari na vyo vyenye	330,452,769,743.75	Julai 2024- Juni 2032	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka

				vifaa muhimu vya TEHAMA	64,360,000.00	Julai 2024-Juni 2025	za Serikali za Mitaa, Wizara yenye dhamana ya Teknolojia, Sekta binafsi.
	Mfumo wa ushirikiano baina wa elimu katika uwekezaji wa teknolojia kwa ajili ya utoaji wa elimu na mafunzo katika ngazi zote kutumika ifikapo Juni 2025	Mfumo wa ushirikiano baina wa Serikali na wadau wa elimu katika uwekezaji wa teknolojia kwa ajili ya utoaji wa elimu na mafunzo katika ngazi zote kuwepo.				Julai 2024-Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Wizara yenye dhamana ya Teknolojia, Sekta binafsi.
Kuimarisha utaratibu wa utambuzi wa ujuzi na maarifa yaliyopatikana nje ya mfumo rasmi wa elimu na mafunzo	Mwongozo wa utambuzi wa ujuzi na maarifa yaliyopatikana nje ya mfumo rasmi wa elimu na mafunzo ifikapo Juni, 2024.	Mwongozo wa utambuzi wa ujuzi na maarifa yaliyopatikana nje ya mfumo rasmi wa elimu na mafunzo uliohuishwa kuwepo na kutumika			36,900,000.00	Oktoba 2023-Juni 2024	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
	Programu za utambuzi na uendelezaji wa ujuzi na maarifa yaliyopatikana nje ya mfumo rasmi wa elimu na mafunzo kuanzishwa ifikapo Juni, 2025	Idadi ya programu na ujuzi uliotambuliwa na kuendelezwa			53,950,000.00	Julai 2024-Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
Kuimarisha fursa za upatikanaji wa elimu ya watu wazima na wazima	Programu mbalimbali za elimu ya watu wazima na kisomo chenye manufaa kuanzishwa ifikapo Juni,	Kiwango cha kujua kusoma na kuandika kuongezeka			19,850,000.00	Julai 2024-Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka

	ujifunzaji endelevu	2025.	kutoka 79.1 hadi 100%			za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
		Programu mbalimbali za elimu isiyo ukomo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025.	Idadi na aina ya programu za elimu ya watu wazima na kisomo chenye manufaa.	53,950,000.00	Julai 2024- Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
Jumla						
				11,724,809,140,170.60		
3. Uboora wa Elimu na Mafunzo						
Lengo	Mkakati	Shabaha	Viashiria	Rasilimali	Muda	Mhusika
3.3 Elimu na Mafunzo yenye Viwango vya Uboora unaotambulika kitafu, Kikanda na Kimataifa	Kuimarisha usimamizi, ithubati na uthibiti wa ubora wa elimu na mafunzo katika ngazi zote.	Mwongozo wa usimamizi, ithubati na uthibiti wa ubora wa elimu katika ngazi zote kuhuishwa ifikapo Juni, 2024.	Idadi miongozo ya usimamizi, ithubati na uthibiti wa ubora wa elimu na mafunzo.	717,355,000	Oktoba 2023-Juni 2024	Wizara yenye dhamana ya elimu na mafunzo, na taasisi za elimu
		Usimamizi, ithubati na uthibiti wa ubora wa elimu kushirikisha wadau ifikapo Juni 2025.	Kiwango cha ushirikishwaji wa wadau katika usimamizi, ithubati na uthibiti wa ubora wa elimu na mafunzo.	826,670,000	Julai 2024- Juni 2025.	Wizara yenye dhamana ya elimu na mafunzo, na taasisi za elimu.
	Kuimarisha mitaala ya elimu na mafunzo katika ngazi zote ili ikidhi mahitaji ya ulimwengu wa kazi katika kuleta maendeleo ya Taifa	Elimu ya amali kujumuishwa katika mitaala ya elimu na mafunzo katika ngazi zote ifikapo Juni, 2024	Mitaala ya Elimu na Mafunzo yenye kuzingatia elimu ya amali	8,512,288,176.00	Oktoba202 3-Juni 2024	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
		Programu za Elimu ya amali baada ya ngazi ya tatu (NVA 3) kuanzishwa ifikapo Juni, 2025	Idadi ya programu za amali baada ya ngazi ya NVA 3	77,020,000	Julai 2024- Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka

						za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
Stadi za karne ya 21 kujumuishwa katika mitaala ya ngazi zote ifikapo Juni, 2024	Idadi ya stadi za karne ya 21 zilizojumuishwa	1,596,600,000	Oktoba2023-Juni 2024	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.		
Vigezo vya ulinganifu baina ya programu zinazofanana katika taasisi mbalimbali kuhuishwa ili kujumuisha mahiri za ulimwengu wa kazi ifikapo Juni, 2025	Idadi ya programu zenye ulinganifu na mahiri zinazohitajika	95,675,000	Julai 2024-Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.		
Mitaala ya Sayansi, Hisabati na Teknolojia kuhuishwa ifikapo Juni, 2025	Idadi ya mitaala iliyohuishwa	138,440,000	Julai 2024-Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.		
Utaratibu wa ufoaji wa mafunzo kwa nadharia na vitendo kwa kushirikiana na viwanda, mashamba na taasisi za huduma kuanzishwa ifikapo Juni, 2026.	Idadi ya taasisi za elimu na mafunzo zilizoanzisha ushirikiano na viwanda, mashamba na taasisi za huduma.	314,050,000	Oktoba, 2023-Juni,2026	Wizara yenye dhamana ya elimu na mafunzo, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa, Wizara yenye dhamana Viwanda na Biashara, na Asasi zisizo za Serikali		
Mfumo wa upimaji na tathmini ya mitaala kwa kuzingatia mahiri zinazohitajika kwa kila ngazi kuhuishwa ifikapo Juni, 2025.	Idadi ya mifumo ya upimaji iliyohuishwa	158,130,000	Julai 2024-Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.		
Mitaala ya elimu na mafunzo katika ngazi zote kujumuisha stadi za kujenga uzalendo, amani	Idadi ya mitaala ya elimu ya stadi za kujenga	39,625,000	Oktoba2023-Juni 2024	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka		

		na maadili ifikapo Juni 2024	uzalendo, amani na maadili			za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
Kuimarisha utoaji wa elimu ya ualimu ili kuandaa walimu kutekeleza kwa ufanisi mitaala ya ujenzi wa umahiri na kukuza stadi za karne ya 21	Elimu ya ualimu na mafunzo ya amali kujumuishwa katika mitaala ya elimu ya ualimu ifikapo Juni, 2024	Mbinu za ufundishaji wa Stadi za karne ya 21 kujumuishwa katika mitaala ya elimu ya ualimu ifikapo Juni, 2024	Mitaala ya elimu ya ualimu yenye mbinu za ufundishaji wa stadi za karne ya 21	247,150,000	Oktoba 2023-Juni 2024	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
		Vigezo vya kujiunga na elimu ya ualimu kwa ngazi mbalimbali kuhuishwa ifikapo Juni, 2025	Vigezo vya kujiunga na mafunzo ya ualimu	88,335,000	Julai 2024-Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
		Programu za mafunzo kwa walimu tarajali chini ya uangalizi (internship) kuandaliwa na kutekelezwa ifikapo Juni, 2026	Idadi ya programu za mafunzo kwa walimu chini ya uangalizi	140,080,000	Julai 2024-Juni 2026	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhaman ya fedha, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
		Umahiri wa masuala ya ushauri na unasihi kujumuishwa katika programu za elimu ya ualimu katika ngazi zote ifikapo Juni, 2025	Idadi ya programu za elimu ya ualimu	139,990,000	Julai 2024-Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
Kuimarisha uandaaji usambazaji wa nyenzo, vifaa, na zana za kufundishia	na uandaaji wa nyenzo, vifaa, na zana za kufundishia ifikapo Juni, 2024	Mfumo wa uandaaji na usambazaji wa nyenzo, vifaa, na zana za kufundishia na kufunzia kufunzia ifikapo Juni, 2024	Mfumo wa uandaaji na usambazaji	121,930,000	Oktoba 2023-Juni 2024	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.

	kujifunzia	Nyenzo, vifaa, na zana za kufundishia na kujifunzia kuandaliwa kulingana na mahitaji ifikapo Juni, 2032	Idadi ya Nyenzo, vifaa, na zana zilizoandaliwa	12,728,075,000	Julai 2024- Juni 2032	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
		Nyenzo, vifaa, na zana za kufundishia na kujifunzia kusambazwa kulingana na mahitaji ifikapo Juni, 2032	Idadi ya Nyenzo, vifaa, na zana zilizosambazwa	406,821,713,665.34	Julai 2024- Juni 2032	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
		Huduma za maktaba na njia mbadala za upatikanaji wa maarifa katika jamii, na taasisi za elimu na mafunzo kuimarishwa ifikapo Juni, 2027	Huduma za maktaba na njia mbadala za upatikanaji wa maarifa	73,165,000	Julai 2024- Juni 2027	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
		Utaratibu wa ushirikiano baina ya Serikali na wadau wa ndani na nje na mashirika ya kimataifa katika kubadilishana uzoefu na teknolojia ya huduma za maktaba kuandaliwa ifikapo Juni, 2026	Mwongozo wa ushirikiano	77,540,000	Julai 2024- Juni 2026	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Wizara yenye dhamana ya Teknolojia, Sekta binafsi.
	Kuimarisha miundombinu na upatikanaji wa samani bora, toshelevu na rafiki katika taasisi za elimu na mafunzo	Utaratibu wa matumizi na utunzaji wa miundombinu ya elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025	Mwongozo wa matumizi na utunzaji wa miundombinu	9,501,183,887.50	Julai 2024- Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
	Kuimarisha	Wadau kushirikishwa katika upatikanaji wa miundombinu na samani ifikapo Juni, 2025	Kiwango cha ushirikishwaji wa wadau	10,360,558.59	Julai 2024- Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
		Mwongozo wa taifa wa	Idadi ya		Oktoba 202	Wizara yenye dhamana

					931,955,326.81	3-Juni 2024	ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
					896,352,702.25	Julai 2024-Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
					778,393,019.13	Oktoba 2023-Juni 2024	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta binafsi.
					68,575,447.81	Oktoba, 2023-Juni, 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu na mafunzo, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI
					114,228,562,500.00	Oktoba, 2023-Juni,2025	Wizara yenye dhamana ya elimu na mafunzo, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI.
					91,497,847.00	Oktoba, 2023-Juni, 2026	Wizara yenye dhamana ya elimu na mafunzo, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI.
					23,320,000.00	Oktoba, 2023-Juni, 2024	Wizara yenye dhamana ya elimu na mafunzo
mazingira ya kufundishia na kujifunzia katika elimu na mafunzo	dawati la ulinzi na usalama wa mtoto ndani na nje shule kuhuishwa ifikapo Juni, 2024;	miongozo ya dawati la ulinzi na usalama wa mtoto iliyohuishwa					
	Mwongozo wa chakula na lishe katika ngazi za elimu na mafunzo kuhuishwa ifikapo Juni, 2024;	Idadi ya miongozo ya chakula na lishe iliyohuishwa					
	Mwongozo wa malezi, ushauri na unasihi na mwanafunzi wa shule na vyo kuhuishwa ifikapo Julai, 2024.	Idadi ya malezi, ushauri na unasihi na ulinzi miongozo iliyohuishwa					
Kuimarisha na ufundishaji ujifunzaji wa lugha mbalimbali katika ngazi zote za elimu na mafunzo	Mwongozo wa ufundishaji na ujifunzaji wa lugha kwa mbalimbali kuanjaliwa ifikapo Juni 2025	Idadi ya miongozo ya ufundishaji wa ujifunzaji wa lugha					
	Vifaa na maabara za lugha katika taasisi za elimu na mafunzo kuanjaliwa ifikapo Juni, 2025.	Idadi ya shule/vyuo zenyemaabara ya lugha na vifaa.					
	Programu za kuendeleza Lugha ya Alama ya Tanzania, na Lugha ya Alama Mguso, kuanjaliwa ifikapo Juni, 2026.	Idadi ya programu za kuendeleza Lugha ya Alama ya Tanzania, na Lugha ya Alama Mguso.					
Kuimarisha umahiri wa lugha ya Kiswahili na	Mwongozo wa Matumizi ya Lugha ya Kiswahili na Kiingereza katika	Idadi ya miongozo ya matumizi ya					

	Kiingereza katika kufundishia ngazi zote za elimu na mafunzo	kufundishia na kujifunzia katika ngazi zote za elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Desemba, 2024.	lughha Kiswahili Kiingereza	ya na				
		Programu za kujenga umahiri wa Lughha ya Kiswahili na Kiingereza kuandaliwa ifikapo Juni, 2025	Idadi programu kujenga umahiri wa Lughha Kiswahili na Kiingereza.	ya	27,553,591,375.00	Oktoba, 2023-Juni, 2024	Wizara yenye dhamana ya elimu na mafunzo; Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI	
Jumla								
					587,355,224,505.44			
4. Rasilimaliwatu								
Lengo	Mkakati	Shabaha	Viashiria	Rasilimali	Muda	Mhusika		
3.4 Kuwa na Rasilimaliwatu ya kutosha na yenye umahiri na weledi stahiki kuendana na Vipaumbele vya Taifa	Kuimarisha wa upatikanaji wa rasilimaliwatu kwa ajili ya sekta ya elimu kulingana na vipaumbele vya Taifa.	Mahitaji ya walimu, wakufunzi na wanataaluma ifikapo Juni, 2024.	Idadi ya walimu, wakufunzi na wanataaluma waliobainishwa.	42,080,000.00	Oktoba2023-Juni, 2024	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Wizara yenye dhamana na Utumishi wa Umma, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI		
		Mwongozo wa upatikanaji wa walimu, wakufunzi na wanataaluma tarajali kuandaliwa ifikapo Juni, 2026.	Idadi ya miongozo ya upatikanaji wa walimu, wakufunzi na wanataaluma tarajali.	115,960,000	Oktoba2023-Juni, 2026	Wizara yenye dhamana ya Elimu, taasisi za elimu na mafunzo		
		Walimu, wakufunzi na wanataaluma mahiri kuandaliwa kulingana na mahitaji ifikapo Juni, 2032.	Idadi ya walimu, wakufunzi na wanataaluma mahiri	0.00	Julai 2024-Juni, 2032	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Taasisi za elimu na mafunzo.		
		Mwongozo wa kitafa wa mgawanyo wa walimu, wakufunzi na wanataaluma kuandaliwa ifikapo Juni,	Idadi ya miongozo ya kitafa ya mgawanyo wa	0.00	Julai 2024-Juni, 2025	Wizara yenye dhamana ya Elimu na Mafunzo, Wizara yenye dhamana na Utumishi wa Umma,		

								Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Wizara yenye dhamana ya fedha.
2025.		Mwongozo wa kuwabakiza kazini walimu, wakufunzi na wanataaluma kuandaliwa ifikapo Juni, 2026.	Idadi ya nafasi miongozo ya kuwabakiza kazini walimu, wakufunzi na wanataaluma.	0.00	Julai 2024- Juni, 2026	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Wizara yenye dhamana na Utumishi wa Umma, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Wizara yenye dhamana ya fedha, taasisi za elimu na mafunzo		
		Mahitaji ya ajira kwa ajili ya sekta ya elimu kubainishwa ifikapo Juni, 2032.	Idadi ya nafasi za ajira kwa kada mbalimbali za sekta ya elimu	219,657,958,653.18	Oktoba 2023-Juni, 2032	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Wizara yenye dhamana na Utumishi wa Umma, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa		
		Utaratibu wa ajira za wanataaluma wabobezi kutoka nje ya kuhuishwa ifikapo Juni, 2026.	Idadi ya wanataaluma wabobezi kutoka nje ya nchi.	57,625,000	Julai 2024- Juni, 2026	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Wizara yenye dhamana ya mambo ya ndani ya nchi, Wizara yenye dhamana ya utumishi wa umma, taasisi za elimu na mafunzo		
Kuimarisha usimamizi usajili, viwango na maadili katika taaluma ya ualimu kwa sekta ya umma na binafsi.		Usajili na viwango vya taaluma ya ualimu katika sekta ya umma na binafsi kusimamiwa na chombo kimoja chini ya wizara yenye dhamana ya elimu ifikapo Juni, 2025.	Chombo kimoja cha kusimamia taaluma ya ualimu kwa sekta ya umma na binafsi.	121,640,000	Julai 2024- Juni, 2025.	Wizara yenye dhamana ya elimu, Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI		
		Programu za mafunzo kazini kwa walimu, wakufunzi na wanataaluma kuhuishwa ifikapo Juni, 2026	Idadi ya programu za mafunzo kazini kwa walimu, wakufunzi na	9,798,510,000	Julai 2024- Juni, 2026	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana na utumishi wa umma, Wizara yenye dhamana ya		

			wanataaluma.						fedha, Mamlaka za Serikali za Mitaa
	Mfumo na taratibu za usimamizi, ithibati na uthibiti wa ubora wa elimu ya ualimu kuhuishwa ifikapo Juni 2025.		Mwongozo wa usimamizi, na ithibati na uthibiti wa ubora wa elimu ya ualimu.	631,535,000.00	Julai 2024-Juni, 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, taasisi za elimu na mafunzo			
	Kuimarisha wa upatikanaji wa rasilimaliwatu kwa ajili ya sekta nyingine kulingana na vipaumbele vya Taifa.	Tathmini ya mahitaji halisi ya ujuzi kwa ajili ya sekta nyingine kufanyika ifikapo Juni, 2025.	Aina ya ujuzi uliobainishwa.	323,780,000	Oktoba 2023-Juni, 2025	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Wizara yenye dhamana na Utumishi wa Umma, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI			
		Rasilimaliwatu kulingana na mahitaji ya Taifa kuandaliwa ifikapo 2032.	Idadi ya rasilimaliwatu walioandaliwa.	0.00	Julai 2024-Juni, 2032	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Taasisi za Elimu na Mafunzo, Wizara yenye dhamana ya fedha			
		Mwongozo wa kitaifa wa utambuzi wa ujuzi unaohitajika kuandaliwa ifikapo Juni, 2026	Mwongozo wa kitaifa wa utambuzi wa ujuzi unaohitajika	192,195,000	Julai 2024-Juni, 2026	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Taasisi za Elimu na Mafunzo, Sekta binafsi na wadau wa maendeleo			
Jumla				230,941,283,653.18					
5. Uendeshaji na Usimamizi Madhubuti wa Elimu na Mafunzo									
Lengo	Mkakati	Shabaha	Viashiria	Rasilimali	Muda	Mhusika			
3.5 Usimamizi na Uendeshaji Madhubuti wa Elimu na Mafunzo	Kuimarisha uongozi, usimamizi, na uendeshaji ili uwe fanisi katika sekta ya elimu.	Mwongozo wa kuwapata viongozi katika sekta ya elimu kuhuishwa ifikapo Juni, 2025	Idadi ya miongozo iliyohuishwa	13,070,000	Julai 2024-Juni, 2025	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Wizara yenye dhamana ya TAMISEMI, Wizara yenye dhamana ya Utumishi, Taasisi za			

	na mafunzo nchini	2025							TAMISEMI, Wizara yenye dhamana ya Teknolojia.
		Rasilimaliwatu yenye uwezo wa kukusanya, kuchakata, kuhakiki, na kuhifadhi takwimu za elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025.	Idadi ya watu wenye uwezo wa kukusanya, kuchakata, kuhakiki, na kuhifadhi takwimu za elimu nja mafunzo.	0.00	Julai 2024- Juni 2025	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mita, Wizara yenye dhamana ya Teknolojia, Sekta binafsi.			
	Kuimarisha wa ushirikiano na kikanda kimataifa katika elimu na mafunzo.	Utaratibu wa usimamizi wa mikataba ya ushirikiano wa kikanda na kimataifa katika elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025.	Utaratibu wa usimamizi wa mikataba ya ushirikiano ulioandaliwa	22,605,000	Julai 2024- Juni, 2025	Wizara yenye dhamana na elimu na mafunzo, Taasisi za elimu na mafunzo, Wadau wa Maendeleo, Sekta binafsi.			
		Mpango wa utekezaji wa mikataba ya ushirikiano katika elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025	Idadi ya mikataba ya ushirikiano iliyotekezwa	29,985,000	Julai 2024- Juni, 2025	Wizara yenye dhamana na elimu na mafunzo, Wizara yenye dhamana ya masuala ya Kikanda na kimataifa.			
	Kuimarisha upatikanaji, urasimishaji, na matumizi fanisi ya ardhi kwa ajili ya utoaji wa elimu na mafunzo.	Mipango ya upatikanaji na urasimishaji wa ardhi kwa ajili ya taasisi za elimu na mafunzo kuandaliwa na kutumika ifikapo Juni, 2025.	Idadi ya mipango ya upatikanaji na urasimishaji wa ardhi kwa ajili ya utoaji wa elimu mafunzo nchini.	21,980,000	Julai 2024 - Juni, 2025	Wizara yenye dhamana na elimu na mafunzo, TAMISEMI na LGA.			
		Mipango endelevu na fanisi ya matumizi ya ardhi kwa ajili ya taasisi za elimu na mafunzo kuandaliwa na kutumika ifikapo Juni, 2025.	Idadi ya mipango endelevu na fanisi matumizi ya ardhi kwa ajili ya taasisi za elimu	0.00	Julai 2024 - Juni, 2025	Wizara yenye dhamana na elimu na mafunzo, TAMISEMI na LGA			

		mafunzo.		1,094,691,712.50			
Jumla							
6. Mfumo Endelevu wa Ugharimiji wa Elimu na Mafunzo							
Lengo	Mkakati	Shabaha	Viashiria	Rasilimali	Muda	Mhusika	
3.6	Mfumo wa Ugharimiji wa Elimu na Mafunzo	Vyanzo anuai/mbadala na endelevu vya kugharimia elimu na mafunzo katika ngazi zote kubainishwa ifikapo Juni 2026.	Idadi ya vyanzo anuai/mbadala na endelevu vya kugharimia elimu na mafunzo katika ngazi zote.	102,450,000	Oktoba 2023 – Juni 2026	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Ofisi yenye dhamana ya Tawala za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa, Mamlaka ya Elimu Tanzania.	
		Miongozo ya mikopo, ada, ruzuku, michango, ufadhili wa masomo katika ngazi zote za elimu na mafunzo kuhuishwa ifikapo Desemba, 2024.	Idadi ya miongozo ya mikopo, ada, ruzuku, michango, ufadhili wa masomo	30,310,000	Oktoba 2023-Desemba 2024	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Ofisi yenye dhamana ya Tawala za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa, Mamlaka ya Elimu Tanzania.	
		Gharama halisi za kumsomesha mwanafunzi kwa kila ngazi ya elimu na mafunzo kwa kuzingatia mahitaji kukotolewa ifikapo Juni, 2024.	Gharama halisi ya kumsomesha mwanafunzi	31,675,000	Oktoba 2023-Desemba 2024	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Ofisi yenye dhamana ya Tawala za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa.	
	Kuimarisha ushirikishwaji wa wadau mbalimbali katika ugharimiji wa elimuj na mafunzo.	Programu za ushirikishwaji wa wadau katika kugharimia elimu na mafunzo kuandaliwa na kutumika ifikapo Juni, 2024.	Idadi ya programu za ushirikishwaji wa wadau katika kugharimia elimu na mafunzo	15,155,000	Oktoba 2023- Juni 2024	Wizara yenye dhamana ya elimu, Wizara yenye dhamana ya Tawala za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa, Wadau wa Maendeleo ya Elimu.	
Jumla				179,590,000.00			
7. Mfumo wa Elimu na Mafunzo Unaozingatia Masuala Mtambuka							
Lengo	Mkakati	Shabaha	Viashiria	Rasilimali	Muda	Mhusika	
3.7	Mfumo wa	Maudhui ya mazingira,	Idadi ya mada	157,850,000	Oktoba	Wizara yenye dhamana	

Elimu na Mafunzo unaozingatia Masuala Mtambuka	masuala mtambuka katika utoaji wa elimu na mafunzo.	magonjwa yanayoambukiza na yasiyoambukiza kubainishwa na kuchopekwa katika mitaala ya elimu na mafunzo katika ngazi zote ifikapo Juni, 2024.	zilizobainishwa na kuchopekwa		2023 -Juni, 2024	ya Elimu, Taasisi ya Elimu Tanzania, taasisi za elimu na mafunzo.
	Kuimarisha uwezo wa taasisi za elimu na mafunzo katika kukabiliana na dharura zinazoathiri utoaji wa elimu na mafunzo.	Mwongozo wa shughuli za mtaala nje ya darasa (extra-curricular) katika ngazi zote kuhuishwa na kutumika ifikapo Juni, 2024.	Idadi ya miongozo iliyohuishwa.	79,785,000	Oktoba, 2023 -Juni, 2024	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Taasisi ya Elimu Tanzania, Baraza la Taifa la Ufundi na Mafunzo ya Ufundi Stadi
	Kuimarisha uwezo wa taasisi za elimu na mafunzo katika kukabiliana na dharura zinazoathiri utoaji wa elimu na mafunzo.	Mwongozo wa kukabiliana na dharura zinazoathiri utoaji wa elimu na mafunzo kuhuishwa na kutumika ifikapo Juni, 2024.	Idadi ya miongozo ya kukabiliana na dharura.	31,360,000	Oktoba, 2023 -Juni, 2024	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Ofisi yenye dhamana ya Tawala za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa
	Kuimarisha uwezo wa taasisi za elimu na mafunzo kufanya utafiti na kuchapisha matokeo kwenye majarida yenye hadhi ya kimataifa.	Taasisi za elimu na mafunzo kuwezesha katika kukabiliana na majanga ifikapo Juni, 2025.	Idadi ya taasisi za elimu na mafunzo.	86,875,000	Oktoba 2023 -Juni, 2024.	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Ofisi yenye dhamana ya Tawala za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa, Taasisi za elimu na mafunzo.
	Kuimarisha uwezo wa taasisi za elimu na mafunzo kufanya utafiti na kuchapisha matokeo kwenye majarida yenye hadhi ya kimataifa.	Mwongozo wa utafiti na uchapishaji wa matokeo na kwa ngazi mbalimbali za elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025.	Idadi ya miongozo ya utafiti uchapishaji wa matokeo	42,650,000	Julai, 2024 -Juni, 2025	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Taasisi za elimu na mafunzo
	Kuimarisha uwezo wa taasisi za elimu na mafunzo kufanya utafiti kulingana na vipaumbele vya taifa katika ngazi zote za elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025	Programu za kuwezesha taasisi za elimu na mafunzo utafiti kulingana na vipaumbele vya taifa katika ngazi zote za elimu na mafunzo kuandaliwa ifikapo Juni, 2025	Idadi ya programu za utafiti zilizoandaliwa	62,020,000	Oktoba 2023 - Juni, 2025	Wizara yenye dhamana ya Elimu, Taasisi za elimu na mafunzo
	Jukwaa la elimu	Idadi ya elimu	Idadi ya	60,275,000	Julai, 2024	Wizara yenye dhamana

		linalohusisha watafiti na wadau kuanzishwa na kuanza kufanya kazi ifikapo Juni, 2025.	majukwaa ya elimu yanayohusisha watafiti wadau		- Juni,2025	ya Elimu, Taasisi za elimu na mafunzo
		Jumla		520,815,000		
		Jumla Kuu ya Utekelezaji wa Mkakati		64,355,913,074,865.70		

12 Ufuatiliaji na Tathmini

Utekelezaji wa Mkakati wa Sera unahitaji ufuatiliaji na tathmini ili kutoa taarifa ya kufikiwa kwa malengo ya Sera. Lengo kuu la Mkakati wa Ufuatiliaji na Tathmini ni kutoa mwongozo wa utekelezaji wa Mkakati wa Sera ili kuleta utekelezaji wenye tija na fanisi. Malengo mahsusi ya Mkakati wa Ufuatiliaji na Tathmini ni:

- i. Kuweka shabaha na viashiria vya upimaji wa maendeleo ya utekelezaji wa Sera;
- ii. Kutoa mwongozo wa ushiriki wa wadau katika utekelezaji na ufuatiliaji na tathmini ya Mkakati wa utekelezaji wa Sera; na
- iii. Kuthibiti matumizi ya rasilimali wakati wa utekelezaji.

12.1 Mkakati wa Ufuatiliaji na Tathmini ya Utekelezaji wa Sera

Mkakati wa ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa Sera ya Elimu na Mafunzo ni nyenzo muhimu katika kuweka utaratibu au mfumo (framework) wa kujenga msingi wa kutambua ufanisi katika utekelezaji wa mkakati wa Sera. Aidha, unalenga pia kupata taarifa za utendaji na ufanisi, ambazo zitatumika kufanya maamuzi muhimu na kwa wakati kuhusu elimu na mafunzo nchini.

Mkakati huu ni sehemu ya mkakati wa utekelezaji wa Sera ya Elimu na Mafunzo 2014, Toleo la 2023, na utazingatia mfumo ya ufuatiliaji na tathmini ya mipango na mikakati mbalimbali. Aidha, Mkakati umezingatia upatikanaji wa rasilimali, mchakato wa utekelezaji, matokeo ya awali ya utekelezaji, na manufaa yatokanayo na matokeo ya malengo yaliyokusudiwa ndani ya mkakati wa Sera kwa kutumia viashiria vilivyobainishwa.

Mkakati umeainisha nafasi, majukumu na wajibu wa kila mdau kuanzia ngazi ya Serikali Kuu hadi Mamlaka za Serikali za Mitaa, Shule/Chuo, Sekta Binafsi na Washirika wa Maendeleo. Ufuatiliaji na Tathmini utaratibiwa na Wizara yenye dhamana ya elimu, kwa juhudi za pamoja na ushiriki wa karibu wa wadau mbalimbali ikiwemo Wizara nyingine, mashirika na taasisi za Serikali na zisizo za Serikali, washirika wa maendeleo wa ndani na nje, jamii na wadau wengine wa elimu na mafunzo. Ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa mkakati wa Sera utazingatia hatua zifuatazo:

- (i) Upatikanaji wa rasilimali/mahitaji,
- (ii) Mchakato wa utekelezaji,
- (iii) Kufanikisha utekelezaji,

- (iv) Kuonekana kwa matokeo ya awali, na
- (v) Kufikiwa kwa matokeo yaliyokusudiwa.

12.2 Maeneo na Vipengele Muhimu

- (a) Utekelezaji wa mkakati utafanikisha malengo ya Sera na kuleta manufaa yaliyokusudiwa. Hivyo, ni muhimu kuwa na mfumo wa ufuatiliaji na tathmini utakaotoa mwongozo wa utekelezaji wa Sera kuanzia hatua ya awali kwa ufanisi. Malengo mahsusi kama yalivyobainishwa kwenye mkakati wa utekelezaji wa Sera yatafuatiliwa na kutathminiwa kwa kuzingatia:
 - (i) Viashiria vya utendaji (*performance indicators*) katika ngazi mbalimbali za matokeo (*outcome, output, process, input*);
 - (ii) Taarifa za utendaji (*performance report*) ambazo zitatolewa kwa nyakati tofauti (robo mwaka, nusu mwaka, mwaka, muda wa kati wa mkakati na tamati);
 - (iii) Mapitio ya utendaji (*performance reviews*) kwa njia ya mikutano ya mapitio (*review meetings*) na tathmini za mara kwa mara (*rapid appraisals*); na
 - (iv) Tathmini ya utendaji (*performance evaluation*) kwa njia ya upembuzi yakinifu (*feasibility study*), tathmini endelevu (*process evaluation*), tathmini mahsusi (*thematic evaluation*), ukaguzi wa utendaji (*performance audit*), tathmini ya matokeo ya Sera (*outcome evaluation*) na tathmini ya manufaa ya utekelezaji wa Sera (*impact evaluation*).
- (b) Mkakati wa ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa Sera unatambua nafasi, majukumu na wajibu wa kila mdau kama ilivyoainishwa kwenye mkakati wa utekelezaji wa Sera.
- (c) Mkakati wa Ufuatiliaji na tathmini utazingatia miundo na mifumo ya kitaasisi ya ufuatiliaji na tathmini kwa ngazi ya Taifa, Mkoa, Mamlaka za Serikali za Mitaa, shule/vyuo kutegemea Mpango mkakati wa kila taasisi.
- (d) Mkakati wa Ufuatiliaji na tathmini utazingatia mpango na ratiba ya Serikali ya utoaji wa taarifa na mpango na ratiba ya utekelezaji ya taasisi husika. Ratiba na mipango hiyo itahusisha: ratiba ya utoaji taarifa za ndani na nje ya taasisi; mpango wa ufuatiliaji; tathmini na mikutano ya mapitio ya utekelezaji wa majukumu.
- (e) Taarifa muhimu za utekelezaji wa Sera zitakusanywa na kila mdau kwa ngazi mbalimbali za utekelezaji wa mkakati wa Sera. Taarifa na takwimu zitakusanywa

kwa kutumia mfumo uliopo wa ukusanyaji taarifa kuanzia ngazi ya shule/chuo hadi ngazi ya Taifa. Wadau watawajibika kutoa ushirikiano wakati wa ukusanyaji wa taarifa na takwimu. Lengo ni kuhakikisha kila mdau anashiriki kikamilifu kwa kutoa takwimu zitakazotumika kupima utendaji kwa kuzingatia viashiria vya utendaji.

- (f) Taarifa na takwimu zitakazokusanywa kutoka katika ngazi mbalimbali za utekelezaji wa mkakati zitachambuliwa ili kupata taarifa ya utekelezaji wa mkakati kwa kipindi husika. Taarifa hizo zitakuwa msingi wa maamuzi kuhusu Sera.
- (g) Taarifa ya ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa Sera ya Elimu na Mafunzo itaandaliwa kwa kila robo mwaka, na taarifa ya jumla itatolewa kwa mwaka. Mfumo wa utoaji taarifa utanza katika ngazi ya shule/vyuo hadi ngazi ya Taifa.
- (h) Taarifa ya ufuatiliaji na tathmini itaandaliwa na wadau kushirikishwa kwa ajili ya mrejesho wa hali ya utekelezaji wa Sera na matokeo yake kwa ngazi mbalimbali.

Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia.
Mji wa Serikali, Eneo la Mtumba,
Mtaa wa Afya,
S. L. P. 10,
40479 DODOMA.
Barua pepe: info@moe.go.tz
Tovuti: www.moe.go.tz